

آموزش مهارت‌های جراحی و اورولوژی با رویکرد مبتنی بر صلاحیت

گروه مولفان به ترتیب حروف الفبا:

امیر عباس اسدیپور (متخصص اورولوژی)
فاطمه اسدی (کارشناس ارشد پرستاری)
محمد اسماعیلی (متخصص اورولوژی و فوق تخصص نفرولوژی کودکان)
محمد اصل زارع (متخصص اورولوژی)
مریم باقری (کارشناس ارشد پرستاری)
جواد جعفری (معاون مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی)
علی جنگجو (جراح عمومی)
حسن راوری (جراح عمومی و فوق تخصص جراحی عروق)
عباس عبداللهی (جراح عمومی)
نازنین گرمی فر (پزشک عمومی)
محمد علی محمدزاده رضایی (متخصص اورولوژی)
زهرا موقلی (کارشناس ارشد پرستاری)
حمیده وحید (پزشک عمومی)
نجمه ولی زاده (کارشناس ارشد پرستاری)

با کمال تقدیر و تشکر از زحمات جناب آقای دکتر مداح (مدیر محترم گروه جراحی) و جناب آقای دکتر یارمحمدی (مدیر محترم گروه اورولوژی) و جناب آقای دکتر جواد جعفری (معاون محترم مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی) که با تأیید خود بر غنای علمی و اعتبار این مجموعه افزودند و همچنین خانم‌ها سمیه اکبری فارمد و زهره گلکار سرشوری که در تأیید قسمتهایی از این مجموعه ما را یاری نمودند.

حروفچینی و صفحه آرایی: تکم بخارائیان

عنوان و نام پدیدآور: آموزش مهارت‌های جراحی و ارولوژی با رویکرد مبتنی بر صلاحیت / گروه مؤلفان: امیرعباس اسدیپور... [و دیگران].

مشخصات نشر: مشهد، سخن گستر، ۱۳۸۸.

مشخصات ظاهری: ۲۵۶ ص، مصور، جدول.

شابک: 4-669-477-964-978

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا.

یادداشت: گروه مؤلفان امیرعباس اسدیپور، فاطمه اسدی، محمد اسماعیلی، محمد اصل‌زارع،

مریم باقری، علی جنگجو، حسن راوی، عباس عبدالهی، نازنین کرمی‌فر، محمدعلی محمدزاده‌رضایی،

زهرا موفقی، حمیده وحید، نجمه ولی‌زاده

موضوع: جراحی اسکراب

موضوع: مراقبت‌های حین عمل

شناسه افزوده: اسدیپور، امیرعباس

رده‌بندی کنگره: RD ۹۱ / ۱۸ ۱۳۸۸

رده‌بندی دیویی: ۶۱۷/۰۱

شماره کتابشناسی ملی: ۱۶۹۰۵۳۸

ناشر: انتشارات سخن گستر و دانشگاه علوم پزشکی مشهد

نام کتاب: آموزش مهارت‌های جراحی و ارولوژی با رویکرد مبتنی بر صلاحیت

مؤلفان: دکتر عباس عبدالهی، دکتر علی جنگجو، دکتر حسن راوری و دکتر امیرعباس اسدیپور

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول / ۱۳۸۸

چاپ: چاپخانه شاهین

قیمت: ۴۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۷۷-۶۶۹-۴

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	فصل ۱
۱	آموزش مبتنی بر صلاحیت
	فصل ۲
	اصول کار در اتاق عمل
۱۹	اسکراپ جراحی
۴۳	جلوگیری از آلودگی در اتاق عمل
	فصل ۳
	آشنایی با نخ ها و سوزن ها
۶۵	نخ های جراحی
۸۱	سوزن های جراحی
	فصل ۴
	آموزش مهارت های جراحی
۹۳	معاینه تیروئید
۱۰۷	معاینه پستان
۱۱۹	معاینه شکم
۱۳۳	معاینه آنورکتال
۱۴۵	بخیه
۱۵۹	کریکوتیروتومی
۱۷۳	چست تیوب
۱۸۹	کت دان
۲۰۱	ناخن در گوشت

صفحه	عنوان
	فصل ۵
	آموزش مهارت‌های اورولوژی
۲۱۹	معاینه تستیس
۲۲۹	معاینه پروستات
۲۳۹	آسپیراسیون سوپراپوبیک

افضل العبادت التفكير

می‌گویند وقتی یک خارجی به دهی رفته بود. در آنجا با یک دهاتی روبرو می‌شود، هر سوالی از او می‌کند، این روستایی جوابهای خیلی نغز و پخته‌ای به او می‌دهد. خارجی می‌گوید که تو اینها را از کجا می‌دانی؟ جواب می‌شنود که ما چون سواد نداریم فکر می‌کنیم!

این نکته بسیار پرمعنایی است. یعنی آنکه سواد دارد معلوماتش را بیان می‌کند ولی من فکر می‌کنم و پاسخ می‌دهم و فکر از سواد خیلی بهتر است امیرالمومنین علی (ع) می‌فرماید که اگر علم مطبوع (دانشی که از طبیعت خود فرد سرچشمه می‌گیرد و منظور قوه ابتکار خود شخص است) نباشد، علم مسموع فایده‌ای ندارد.... افرادی هستند که نسبت به آموخته‌های خود حکم ضبط صوت را دارند و لهذا شما گاه عالمی را می‌بینید که مغزش جاهل است. عالم است یعنی خیلی چیزها یاد گرفته است، اما به محض اینکه مسئله‌ای خارج از حدود مسموعات و محفوظاتش طرح می‌کنید، او را صد در صد جاهل می‌یابید.... جهل ایشان در این باب اغلب نتیجه سوء تعلیم و تربیت است نه اینکه استعدادش را نداشته باشد.... جای تردید نیست که در آموزش و پرورش رشد فکری دادن به متعلم، به شاگرد، به کودک، به بزرگ و به جامعه بایستی هدف قرار بگیرد. اگر معلم است، اگر استاد، اگر خطیب است یا واعظ هر که در مسند تعلیم جای دارد باید بکوشد که رشد فکری یعنی قوه تجزیه و تحلیل به دانش آموز بدهد. اگر همش بر این قرار گیرد که هی بیاموزد، هی فرا گیرد، هی حفظ کند، نتیجه‌ای نخواهد گرفت.... در تعلیم و تربیت بایستی به دانش آموز مجال اندیشه داد و او را ترغیب به تفکر کرد. ما در میان اساتید خودمان، آنها را که کمتر معلم دیده و بیشتر فکر کرده بودند، مبتکرتر می‌یافتیم.... البته تفکر بدون تعلیم و تعلم امکان‌پذیر نیست. مایه اصلی تفکر، تعلیم و تعلم است. اما اینکه در اسلام تفکر عبادت شمرده شده است، غیر از این است که تعلم عبادت است. این دو مسئله متفاوتند.

فرازهایی از کتاب تعلیم و تعلم در اسلام

استاد شهید مرتضی مطهری

بنام ایزد منان

همزمان با پیشرفت علوم پزشکی و تغییرات شگرفی که در سیستم ارائه خدمات بهداشتی و درمانی صورت گرفته است، دانش آموزش پزشکی نیز دستخوش دگرگونی های زیادی شده است. اکنون به خوبی مشخص شده است شکل سنتی آموزش بالینی بدلائل متعددی قادر به یاددهی موثر مهارتهایی که برای ایفای نقش به عنوان پزشک عمومی لازم است، مهارت های لازم به دانشجویان نمی باشد. تراکم دانشجویان، کمبود فضا، استرس دانشجویان در اولین مواجهه های بالینی و لحاظ حقوق بیمار از جمله محدودیت های یادگیری بر بالین بیمار می باشند که ضرورت واحد آموزش مهارت های بالینی را نشان میدهد.

در واحد مهارت های بالینی، دانشجویان با استفاده از انواع وسایل کمک آموزشی، مدلها و بیمارنماها می توانند مهارت های لازم بالینی و ارتباطی را در محیطی آرام و کنترل شده و قبل از ورود به محیط واقعی بالینی فرا گیرند که این امر سبب افزایش اعتماد بنفس او در مواجهه با بیمار خواهد شد. روش اجرای برنامه های آموزشی در این واحدها بستگی به چارت آموزشی دانشگاه، اهداف آموزشی، گروه های هدف، تعداد دانشجویان و امکانات موجود در هر دانشگاه متفاوت است. اساس نحوه ی آموزش در این واحدها شامل: تشکیل گروه های کوچک، دانشجوی محوری، آموزش فعال و آموزش براساس طرح درس می باشد.

مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد با تأسیس واحد فوق از سال ۸۵، حرکتی پرشتاب را در این راستا آغاز نمود و در زمانی کوتاه تر از یکسال با تجهیز و تمهید امکانات لازم به ساماندهی و راه اندازی کارگاه های آموزشی و مهارت های مختلف بالینی و ارتباطی نمود. اکنون به یاری خداوند و همت همه ی عزیزانی که بی دریغ در این راستا گام برداشتند، توانسته است به عنوان مرکزی نمونه در سطح کشور مطرح باشد.

توسعه فعالیت ها از آموزش به سمت تولید مواد آموزشی از جمله فیلم های آموزشی، طراحی و ارتقاء کاربردی مانکن ها و مواد مصرفی، تعامل با مراکز تولیدی - پژوهشی در سطح استان، تألیف و ترجمه کتب متعدد، تأسیس واحدهای منحصربه فرد مانند کمیته آموزش و توسعه مراقبت های حیاتی و واحد مهارت های ارتباطی متناسب با نیازهای آموزشی از جمله مصادیق پیشگامی این واحد در بین دانشگاه های علوم پزشکی کشور می باشد.

تألیف کتاب حاضر به همت والای عزیزان در این مرکز شاهی گویا بر این مدعاست. حمایت های بی دریغ معاون محترم آموزشی دانشگاه جناب آقای دکتر درخشان مانند همیشه باعث دلگرمی و توان مضاعف همکاران در مسیر تلاش در جهت اهداف بلند آموزش در سطح دانشگاه بوده است.

دکتر عباس هکارم

ریاست مرکز توسعه آموزش پزشکی

دانشگاه علوم پزشکی مشهد

بهار ۱۳۸۸

بنام آنکه جان را فکرت آموخت

حرکت پرشتاب علوم و بویژه علوم پزشکی، علاقمندان و دانشجویان این رشته را با دریایی از اطلاعات جدید مواجه نموده و لحظه‌ای توقف در این مسیر سبب افزایش تصاعدی فاصله‌ها از علم روز می‌گردد. مسابقه کشف ندانسته‌ها و دستیابی به افق‌های روشن در میان انبوهی از ناشناخته‌ها، گاه آفتابی را بدنبال دارد که از آن جمله گم شدن **یابدها** در میان انبوهی از **شایدها** است. یادگیری مهارت‌های بالینی از جمله **یابدهایی** است که غفلت از آن، مجموعه متولیان آموزش پزشکی کشور را در مسیر توفنده علوم پزشکی نگران ساخته است و چاره‌اندیشی در این جهت، منجر به تولد نوزادی مبارک در دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور بنام مرکز مهارت‌های بالینی دانشگاه گردیده است.

این ساماندهی جدید، با خانه‌تکانی اندیشه‌ها از عادات و رسوم و تابوها، بسرعت جای خود را باز نموده و با نگاهی به سلامت جامعه که متضمن آموزش استاندارد مهارت‌های مورد نیاز پزشکی است، می‌رود تا جایگاه این نگاه نوین و ضروری به آموزش مهارت‌ها را تحکیم نماید.

توجه ریاست محترم دانشگاه علوم پزشکی مشهد جناب آقای دکتر ملکی، درایت معاونت محترم آموزشی دانشگاه جناب آقای دکتر درخشان و پیگیری‌ها و زحمات بسیار مسئول محترم مرکز توسعه آموزش علوم پزشکی جناب آقای دکتر مکارم، در مدتی کوتاه توانست رفع این نقیصه را به بهترین وجه در دانشگاه پرافتخار و بزرگ علوم پزشکی مشهد، ممکن نماید و با عنایت مسئولین، در عمر کوتاه و با برکت این مرکز توجه بسیاری از اساتید و دانشجویان به سمت شیوه نوین و ضروری آموزش، **آموزش مبتنی بر شایستگی**، جلب گردید. مجموعه حاضر از نظر به کارگیری روش آموزش مبتنی بر شایستگی در نوع خود بی‌نظیر بوده و به منظور نیل به اهداف ذکر شده، در پنج فصل تنظیم گردیده است. فصل اول به تشریح رویکرد آموزشی مبتنی بر صلاحیت پرداخته و فصل دوم، سوم و چهارم راهنمای نحوه آموزش و یادگیری و ارزشیابی مهارت‌های جراحی و فصل پنجم راهنمای نحوه آموزش و یادگیری و ارزشیابی مهارت‌های اورولوژی را در حد شایستگی، ارائه می‌کند. برای توضیحات بیشتر در مورد فوائد و روش استفاده از این مواد آموزشی، شما را به فصل اول کتاب ارجاع می‌دهیم. تلاش بسیاری صورت گرفته است تا با تعریف و تدارک بستر لازم، اجرای عملی دوره‌های آموزشی با رویکرد مبتنی بر شایستگی، تا حد ممکن برای مسئولین آموزش، اساتید و دانشجویان بسیار عملی و آسان معرفی شود.

توجه و تایید مدیران محترم گروه‌های جراحی و اورولوژی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد نیز بر غنای علمی و اعتبار این مجموعه افزوده است.

کتاب حاضر که ماحصل تلاش بسیار در مجموعه‌ای صادق و متعهد به خدمت است، را آغازی میدانیم بر حرکتی که خداوند بی شک برکتش را عطا خواهد فرمود. چشم امید و دست نیاز ما منتظر فشردن از جانب اساتید صاحب قلم و دانشجویان کوشای علوم پزشکی بوسیله ارسال پیشنهادات و مفتخر نمودن به انتقادات خواهد بود.

دکتر مصطفی داستانی

سرپرست مرکز مهارت‌های بالینی

دانشگاه علوم پزشکی مشهد

بهار ۱۳۸۸